

Usnesení Evropského výboru regionů – Priority Evropského výboru regionů na období 2020–2025 – Přiblížení Evropy občanům s pomocí jejich obcí, měst a regionů

(2020/C 324/02)

Evropský výbor regionů (VR) je politickým shromážděním, které je zakotveno ve Smlouvách EU a zajišťuje institucionální zastoupení všech územních celků, regionů, měst a obcí.

Evropská unie, která zohledňuje místní a regionální potřeby a problémy, má větší demokratickou legitimitu, vytváří větší pocit spoluodpovědnosti, dosahuje větší přidané hodnoty z hlediska svých politik i jejich účinnosti v praxi a tím přináší prospěch občanům. Evropský výbor regionů za tímto účelem úzce spolupracuje s Evropskou komisí, Evropským parlamentem a Radou Evropské unie, jakož i s různými úrovněmi veřejné správy v členských státech. Vzhledem k současnému stavu EU je nezbytné tuto spolupráci soustavně posilovat a v ještě větší míře než doposud přihlížet při koncipování politik a právních předpisů EU k názorům regionů, měst a obcí.

Od krize k následnému oživení – snaha vytvořit odolnou, udržitelnou a soudržnou Evropskou unii

Evropskou unii v posledních letech postihly nebyvalé problémy – patří k nim vážná finanční krize a řada hlubokých hospodářských recesí, sociální a územní problémy, ekologická a digitální transformace, nestabilní situace v sousedních zemích a v celosvětovém systému a migrace. Pandemie COVID-19 podrobuje další zkoušce solidaritu v rámci EU a v jasném světle ukázala, nakolik jsme schopni poradit si s mimořádnými situacemi, které výrazně zatěžují naše zdravotní, sociální a veřejné služby. Tato nová krize dokládá, že je nejenom nezbytné zajistit koordinovanou reakci, jež se bude opírat o podstatně navýšený rozpočet EU, ale také v ještě větší míře podpořit jeden milion evropských místních a regionálních orgánů, které se v přední linii snaží ochránit občany a místní ekonomiky a překonat tyto mimořádné situace ⁽¹⁾.

Je nutné posílit sociální, ekonomickou a environmentální odolnost EU ve všech jejích regionech a městech. EU musí zajistit, aby její politiky a programy odpovídaly potřebám místních komunit, v čemž jí pomohou náležitě financované evropské investice. Města a regiony jsou hybnou silou evropské ekonomiky. Místní a regionální orgány hrají zásadní úlohu při tvorbě a provádění politik EU, a proto musí EU města a regiony lépe a rozsáhleji zapojit do evropského procesu rozhodování prostřednictvím praktického a náležitě uspořádaného procesu víceúrovňové správy. Evropa musí ve spolupráci s členskými státy a místními a regionálními orgány urychlit digitalizaci a zvýšit inovační kapacitu v celé EU. V zájmu rychlejšího a spravedlivějšího oživení je nezbytné posílit evropskou solidaritu, odpovědnost a partnerství, k čemuž přispěje úsilí EU o zelený, udržitelný a územně vyvážený růst na podporu všech regionů a měst.

Evropský výbor regionů (VR) se tudíž během stávajícího pětiletého funkčního období (2020–2025) zaměří na tyto priority a stěžejní opatření:

Přiblížení Evropy jejím občanům – posílení demokracie v EU a společné úsilí o utváření budoucnosti Unie

Úkolem VR je přiblížit Evropu jejím občanům a posílit na všech úrovních evropskou demokracii, aby bylo možné účinněji reagovat na potřeby lidí a znovu si získat jejich důvěru v Evropskou unii a její orgány. VR se bude snažit zajistit, aby EU pomohla všem regionům, městům a obcím vypořádat se s krátkodobými a dlouhodobými důsledky pandemie COVID-19. VR bude i nadále usilovat o zkvalitnění právních předpisů EU a lepší předvídaní jejich územního dopadu a bude prosazovat zásadu aktivní subsidiarity. Při plnění tohoto úkolu bude VR využívat legislativní, strategickou a politickou činnost svých členů a zainteresovaných stran. Kromě toho vytvoří komunikační kampaň, jež bude zaměřena na zásadní úlohu místních a regionálních orgánů v evropské demokracii a bude zahrnovat přípravu konference o budoucnosti Evropy a příspěvi k této konferenci. Jako podklad k uskutečnění tohoto cíle poslouží každoroční místní a regionální barometr, který bude vycházet ze spolehlivých statistických údajů a z inkluzivního přístupu spočívajícího v zapojení všech členů a příslušných zainteresovaných stran a jehož součástí bude politická diskuse na vysoké úrovni v rámci plenárního zasedání.

⁽¹⁾ Prohlášení Evropského výboru regionů Místní a regionální orgány jako aktéři evropské reakce na krizi způsobenou onemocněním COVID-19.

V rámci této priority bude VR klást důraz na tato stěžejní opatření:

1. zvyšovat povědomí a podporovat opatření na místní a regionální úrovni v souvislosti se základními hodnotami EU, k nimž patří úcta k lidské důstojnosti, svoboda, demokracie, rovnost, právní stát a dodržování lidských práv a jež je nutné chránit a respektovat i v mimořádných situacích. VR má v úmyslu identifikovat odpovídající opatření na místní a regionální úrovni, která by mohla pomoci zlepšit fungování EU, a spolupracovat prostřednictvím svých členů s občany s cílem překlenout odstup mezi orgány EU a místními komunitami;
2. připomínat svůj požadavek, aby se mohl plně podílet na všech orgánech zřízených v rámci konference o budoucnosti Evropy a byl v nich spravedlivě zastoupen. Pandemie – stejně jako je tomu v případě hospodářské a klimatické krize – ukázala, že je více než kdy dříve nezbytné se důkladně zamyslet nad evropskou demokracií a evropskými politikami. Konference o budoucnosti Evropy představuje významnou příležitost, jak prodiskutovat projekt EU s občany a místními a regionálními orgány a navrhnout před konáním příštích voleb do Evropského parlamentu nový způsob fungování EU, včetně přepracování Smluv s cílem plně do tvorby politik zapojit města a regiony;
3. vyzývat členské státy EU a její orgány, aby dodržovaly, rozvíjely a posilovaly své závazky dohodnuté v Berlínském prohlášení z roku 2007 a v Římském prohlášení z roku 2017, zejména aby uznávaly, že je třeba rozdělit úkoly a spolupráci mezi všechny úrovně správy, včetně místních a regionálních orgánů, s cílem vytvořit účinnější, jednotnější, demokratičtější a odolnější Evropskou unii. Je třeba, aby bylo konečné znění společného postoje ohledně konference o budoucnosti Evropy přijato v duchu institucionální spolupráce;
4. vytvořit model pro trvalý a strukturovaný dialog, který bude veden s občany prostřednictvím místních a regionálních orgánů v rámci konference o budoucnosti Evropy i v období po jejím skončení, aby tak mohla mezi občany a orgány EU probíhat obousměrná komunikace. V tomto ohledu mají zásadní význam rozsáhlé zkušenosti a existující osvědčené postupy poradní demokracie na místní a regionální úrovni a také četné sítě sdružující zvolené místní a regionální představitele, jejichž prostřednictvím VR přispěje k diskusi o budoucnosti Evropy;
5. podporovat místní a regionální orgány při co nejlepším využívání nových nástrojů digitální technologie a nástrojů IKT. Digitální technologie mají značný potenciál z hlediska inovativních řešení hospodářských, sociálních a technologických problémů naší doby. Mohou tak zkvalitnit poskytování veřejných služeb, usnadnit komunikaci mezi lidmi, zajistit intenzivnější zapojení občanů novými a různorodými způsoby, zvýšit transparentnost, inkluzivnost, odpovědnost a reakceschopnost rozhodovacího procesu, zlepšit správu věcí veřejných na místní a regionální úrovni a podpořit a posílit demokracii. Z tohoto důvodu je nezbytné výrazně zvýšit odolnost a nezávislost digitálních systémů a jejich poskytovatelů;
6. prosazovat rozmanitost podporováním opatření na podporu inkluzivnosti a rovnosti a předcházením diskriminaci na základě pohlaví⁽²⁾, rasy nebo etnického původu⁽³⁾, náboženství, zdravotního postižení, věku⁽⁴⁾ a diskriminaci z jakéhokoli důvodu při rozhodování na evropské, celostátní, místní a regionální úrovni a potíráním této diskriminace, a to v rámci VR i mimo něj;
7. aktivně se účastnit informačních a komunikačních kampaní v oblasti boje proti genderovým stereotypům, které zahájí Evropská komise, a sloužit jako platforma pro výměnu osvědčených postupů na toto téma mezi místními a regionálními subjekty;
8. podporovat a posilovat menšiny v Evropě, zejména prostřednictvím iniciativy „Minority SafePack“;
9. stát se kontaktním místem pro všechny regionální a místní orgány v Evropě, i ty, které ve VR nejsou zastoupeny, a to posílením politické identity VR a jeho vztahů a spolupráce s hlavními politickými skupinami, vládami jednotlivých zemí, zvolenými představiteli na místní a regionální úrovni, evropskými a vnitrostátními sdruženími regionálních a místních orgánů a regionálními zastoupeními v Bruselu;

(2) Směrnice Rady 2004/113/ES ze dne 13. prosince 2004, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s muži a ženami v přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování (Úř. věst. L 373, 21.12.2004, s. 37)

(3) Směrnice Rady 2000/43/ES ze dne 29. června 2000, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ (Úř. věst. L 180, 19.7.2000, s. 22).

(4) Návrh směrnice Rady o provádění zásady rovného zacházení s osobami bez ohledu na náboženské vyznání nebo víru, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci, COM(2008) 426.

10. podporovat zastupitelskou demokracii intenzivnější spoluprací s parlamenty (či volenými shromážděními) na evropské, celostátní, regionální a místní úrovni a výměnou osvědčených postupů ohledně nástrojů, jež umožňují posílit zastupitelskou a participativní demokracii, jako jsou například participativní rozpočty. Podmínkou pro poskytnutí finančních prostředků ze strany EU musí být právní stát, demokracie a řádná správa věcí veřejných;
11. s využitím důkazy podložených analýz monitorovat a podporovat přenášení pravomocí a správy finančních prostředků na místní a regionální úroveň a také fungování místní demokracie v EU;
12. vyvíjet digitální nástroje pro mapování politických a finančních pravomocí a využívat při tom součinnosti se stávajícími nástroji EU a vnitrostátních a mezinárodních organizací;
13. podporovat a propagovat důležitou činnost, již místní a regionální orgány odvádějí v přední linii boje proti pandemii COVID-19 a hospodářské a sociální krizi. Tato pandemie dokládá význam náležitého uplatňování zásady aktivní subsidiarity, jakož i na jedné straně zásadní roli místních a regionálních orgánů a na straně druhé potřebu koordinace a podpory na evropské úrovni;
14. v souladu s doporučeními pracovní skupiny pro subsidiaritu, proporcionalitu a scénář „Méně, zato efektivněji“ a pokyny pro zlepšování právní úpravy prověřovat, zda nové politické iniciativy EU zahrnují územní rozměr a splňují požadavek týkající se evropské přidané hodnoty;
15. požadovat zjednodušení právních předpisů a obecněji vzato varovat před stanovováním dodatečných požadavků (tzv. *gold-plating*), a to s cílem snížit administrativní zatížení regionů a měst a náklady, které jim v souvislosti s prováděním těchto předpisů vznikají;
16. v ještě větší míře spolupracovat s Evropskou komisí, Evropským parlamentem a Evropskou radou, mj. prostřednictvím sítě regionálních center a platformy Fit pro budoucnost, a to s cílem zefektivnit tvorbu politik EU na základě fakty podložené zpětné vazby od místních a regionálních subjektů;
17. upozorňovat v rámci Evropské unie, v kandidátských a potenciálních kandidátských zemích a v partnerských zemích východního a středomořského sousedství na význam místní samosprávy;
18. podporovat globální opatření EU prosazováním hodnot a zásad, jako jsou mimo jiné lidská práva, demokracie, právní stát, udržitelný rozvoj a sociální začleňování, a to v úzké spolupráci s jejími středomořskými a východními partnery;
19. vybízet regionální parlamenty k tomu, aby se zapojily do pilotního projektu VR a Konference regionálních zákonodárných shromáždění Evropské unie (CALRE) s cílem navázat politickou diskusi o klíčových otázkách EU, jako je například příprava ročních pracovních programů Evropské komise;
20. dbát na to, aby EU podporovala skutečnou účast a skutečné zapojení mladých lidí, mj. prostřednictvím strukturované spolupráce s koordinátorem EU pro mládež, posílila taková opatření, jako je systém záruk pro mladé lidi, s cílem zlepšit jejich šanci získat kvalitní vzdělání a nalézt si kvalitní zaměstnání a zavedla evropskou záruku pro děti;
21. pokračovat ve spolupráci s mladými zvolenými politiky v rámci programu VR, který je na ně zaměřen, aby mohly být budoucí generace zvolených místních a regionálních politických představitelů v kontaktu s procesy tvorby politik na evropské a celostátní úrovni;
22. podporovat kulturní rozmanitost našich místních, regionálních, národních a evropských identit a různé jazyky a tradice, které jsou součástí našeho evropského kulturního dědictví. Upozorňovat na to, že pandemie silně zasáhla kulturní a kreativní odvětví, jež hrají důležitou roli nejenom v místní ekonomice jakožto zaměstnavatelé, ale také ve společenském životě komunit, a že je tudíž nutné jim poskytnout podporu. Přispívat k Nové evropské agendě pro kulturu, mj. začleněním investic do kultury do jednotlivých fondů EU a posílením součinnosti mezi odvětvím kultury a jinými politikami, například regionální politikou a politikou v oblasti cestovního ruchu, vzdělávání, mládeže, výzkumu a inovací.

Pochopení rozsáhlých společenských změn, které digitální, environmentální a demografické výzvy přináší pro vytváření odolných regionálních a místních komunit, a reakce na ně

Probíhající klimatická a digitální transformace, demografické změny a důsledky vnitřních a vnějších migračních toků mají výrazný dopad na všechny evropské regiony, města a obce. V rámci této druhé priority bude mít VR za úkol prozkoumat a identifikovat řešení, díky nimž se regionální a místní orgány budou moci vypořádat s těmito společenskými změnami v místech, ve kterých lidé žijí. V souvislosti s pandemií COVID-19 je nutné se zamyslet nad tím, jak by se na tyto problémy mělo reagovat, poněvadž Evropa a členské státy ukazují, co všechno jsou ochotny učinit v zájmu záchrany lidských životů a ekonomiky. Vzhledem k současné krizi je o to potřebnější důkladně se zamyslet nad politikami, pravomocemi a celkovým fungováním Evropské unie. VR tudíž vítá důležitou diskusi o všech oblastech politiky EU, která má proběhnout v rámci konference o budoucnosti Evropy, a očekává, že budou všeobecně projednány a posouzeny z hlediska zásady subsidiarity. Při plnění tohoto úkolu bude VR využívat legislativní, strategickou a politickou činnost svých členů a zainteresovaných stran a současně se bude podílet na realizaci Zelené dohody pro Evropu a uskutečňování cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje. Spolu s tím povede komunikační kampaň. K naplňování této priority bude přispívat rovněž každoroční místní a regionální barometr.

VR bude klást důraz na tato stěžejní opatření:

23. podporovat plán na podporu oživení po krizi způsobené pandemií COVID-19 založený na provádění cílů udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni a také na iniciativách realizovaných v rámci Zelené dohody pro Evropu;
24. přispívat k plnění cílů v oblasti snižování emisí uhlíku stanovených pro rok 2030, aby se do roku 2050 dosáhlo klimatické neutrality, a to tím, že bude vybízet k uskutečňování ambiciózních a rozhodných opatření na místní a regionální úrovni prostřednictvím klimatického paktu a dalších souvisejících místních a regionálních iniciativ v oblasti udržitelného rozvoje;
25. podporovat využívání strategií pro inteligentní specializaci a dalších nástrojů při posilování evropských partnerství a místní spolupráce veřejného a soukromého sektoru s cílem zlepšit odborné kompetence a příležitosti k získání kvalifikace v oborech, na pracovištích a v oblasti technologií, které jsou nezbytné pro zvýšení udržitelnosti, přidané hodnoty a odolnosti na místní a regionální úrovni;
26. přispívat k ambiciózní politice EU v oblasti životního prostředí a usilovat při tom o integraci politik v rámci všech akčních programů pro životní prostředí. Zajistit náležité zohlednění místního a regionálního rozměru při přípravě a uskutečňování tří hlavních environmentálních priorit Zelené dohody pro Evropu, jimiž jsou biologická rozmanitost, oběhové hospodářství a nulové znečištění. Plánovat takové politiky v oblasti životního prostředí a klimatu, jež budou vhodné k praktickému provádění ve všech typech komunit;
27. ovlivňovat a podporovat vytváření klimatického paktu prostřednictvím koordinovaných a průřezových opatření a iniciativ, včetně místně stanovených příspěvků a politických závazků na úrovni regionů a měst, aby bylo zaručeno, že bude založen na zásadách víceúrovňové správy a účinném šíření osvědčených postupů a žádný jednotlivec ani region nebude opomenut;
28. předjímat, jakým způsobem ovlivní transformace energetiky, transformace mobility a digitální transformace naše komunity, a navrhnout strategie a podporovat jejich urychlené zavedení tak, aby se co nejvíce posílil jejich pozitivní dopad a omezil jejich negativní dopad na místní úrovni;
29. podporovat na místní úrovni odolnost díky přizpůsobování se změně klimatu a posílit její schopnost reagovat na extrémní povětrnostní jevy, k nimž dochází častěji a jež mají závažnější charakter, zejména tím, že budou místním a regionálním orgánům v rámci mechanismu civilní ochrany Unie poskytnuty zdroje potřebné ke zvládnání katastrof a bude využíván a posílen Fond solidarity Evropské unie;
30. přispívat k přípravě cíle nulového znečištění zajišťujícího odstranění toxických látek ze životního prostředí a připravovat a podporovat regionální a místní orgány, co se týče plnění ambiciózních cílů EU v rámci akčního plánu pro dosažení nulového znečištění vody, ovzduší a půdy. Podílet se na přezkumu balíčku opatření v oblasti městské mobility na základě vyhodnocování závěrů plynoucích z plánů udržitelné městské mobility a připravovat orgány v oblasti veřejné dopravy, aby byly schopny reagovat na vnější faktory ohrožující poskytování bezpečných a spolehlivých služeb v oblasti mobility;
31. zajistit, aby byly ve víceúrovňovém dialogu o klimatu a energetice v členských státech při sestavování, hodnocení a provádění vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu, dlouhodobých vnitrostátních strategií a dlouhodobých vnitrostátních strategií v oblasti renovací náležitě zohledňovány postoje místních a regionálních orgánů a jejich příspěvky;

32. podporovat Evropskou komisi, pokud jde o to úspěšně koncipovat a realizovat renovační vlnu a učinit z ní ústřední prvek strategie oživení po pandemii;
33. podporovat Evropskou komisi v jejím záměru zavést označování produktů dokládající, že při jejich výrobě nedošlo k odlesňování, a chránit a obnovovat lesy na celém světě;
34. odstranit propastné rozdíly v digitální oblasti a podporovat rozsáhlejší digitální vzdělávání a digitalizaci veřejných služeb na místní a regionální úrovni, mj. poskytováním podpory v rámci programu Digitální Evropa na období 2021–2027, a to s cílem snížit administrativní zátěž a posílit udržitelný růst místních podniků a odolnou ekonomiku a přispět k udržitelnější a ekologičtější Evropě;
35. podporovat všeobecné rozvíjení dovedností v oblasti digitální a mediální gramotnosti na regionální a místní úrovni a podílet se na vytváření evropského rámce pro důvěryhodné využívání umělé inteligence, které bude zaměřené na člověka;
36. vyzývat k tomu, aby Evropská komise, členské státy EU a jejich regiony a města podpořily rychlejší modernizaci a digitalizaci systémů vzdělávání a odborné přípravy, včetně potřebných investic do vybavení vzdělávací infrastruktury a podpory zaměstnanosti v místní ekonomice. Přispívat k úsilí o obnovení činnosti v rámci programu Erasmus+ a Evropského sboru solidarity. Evropský prostor vzdělávání a aktualizovaná agenda dovedností pro Evropu představují dvě důležité možnosti pro vyvíjení činnosti a poskytování pomoci, které je třeba podpořit v rámci budoucího programu Erasmus;
37. zlepšit dostupnost širokopásmového připojení a zavádění sítí 5G na místní a regionální úrovni v městských i venkovských oblastech a identifikovat, kde bude v budoucnu zapotřebí vynaložit prostředky;
38. zajistit, aby se regionální a místní orgány mohly podílet na budoucí strategii „od zemědělce ke spotřebiteli“ a aby z ní mohly mít užitek. Zřizovat místní potravinové rady, zprostředkovávat kontakt mezi místními výrobci a spotřebiteli potravin, prosazovat zdravý způsob stravování a zvyšovat povědomí o plýtvání potravinami. Uspokojovat finanční potřeby zemědělských podniků, aby mohly přijímat nezbytná opatření týkající se klimatu, životního prostředí a biologické rozmanitosti;
39. řešit rostoucí problém odlivu mozků a posílit regionální inovační ekosystémy zvýšením územní soudržnosti, prosazováním ekonomiky blahobytu a podporováním výzkumu a inovací, mj. poskytováním prostředků v rámci programu Horizont Evropa, evropských strukturálních a investičních fondů a různých vnitrostátních nástrojů financování. Zahájit iniciativy pro vypracovávání územních prognóz a také činnosti zaměřené na co nejrychlejší posílení odolnosti regionů a měst v sociální a ekonomické oblasti a v oblasti zdraví;
40. přispět k vypracování souhrnné evropské strategie týkající se demografických změn, která by se zabývala všemi demografickými výzvami a poskytla rozsáhlou, koordinovanou a integrovanou reakci EU na tyto výzvy, jelikož jde o průřezové téma, které se týká všech politik EU;
41. zajistit, aby EU vypracovala komplexní, humanitární a spravedlivou migrační politiku a nenechala své členské státy, příhraniční regiony, ostrovy a nejvzdálenější regiony vypořádávat se s migrační krizí samotné, jelikož se jedná o vnitrostátní i evropskou záležitost. Podporovat výměnu osvědčených postupů mezi regionálními a místními orgány, co se týče začleňování migrantů;
42. přispět z regionálního a místního pohledu k reformě migrační politiky EU, včetně integrace, spravedlivých postupů navrácení a opatření azylové politiky, aby byla schopna odpovídajícím způsobem reagovat na současné a budoucí migrační trendy. Ve spolupráci se zeměmi původu a zeměmi tranzitu potírat základní příčiny migrace, a to v zájmu těch, kdo potřebují humanitární ochranu. Chránit vnější hranice EU. Zamezovat nelegální migraci a bojovat proti obchodování s lidmi;
43. propagovat kulturu dodržování zásad právního státu na místní a regionální úrovni, jelikož se jedná o předpoklad procesu evropské integrace a základní hodnotu EU, která je zakotvena ve Smlouvách a je společná ústavním tradicím členských států;
44. vyzývat EU, aby chránila pracovní místa a zajistila, že se bude proces oživení opírat o vzestupnou sociální a hospodářskou konvergenci a posílení sociálních práv a vylepšení pracovních podmínek pro všechny při respektování sociálních partnerů a vnitrostátních systémů, včetně osob vykonávajících nové formy zaměstnání (například v rámci platform a zakázkové ekonomiky) a pracovníků v tradiční ekonomice, mikropodnicích a kulturním odvětví. Uznávat,

že dvě třetiny všech pracovních míst vznikají v malých a středních podnicích, z nichž většina je pevně zakořeněna v místních komunitách, a je tudíž podstatnou součástí evropské sociální struktury. VR nadále podporuje projekt Evropský podnikatelsky zaměřený region (EER) a další celoevropské aktivity s cílem rozvíjet a zintenzivnit podnikatelskou činnost, zejména mezi mladými lidmi;

45. napomáhat rozvojové spolupráci mezi městy a regiony a prosazovat cíle OSN v oblasti udržitelného rozvoje, a zaujmout tak průkopnickou úlohu, pokud jde o to přispět k řešení globálních problémů, k nimž patří konflikty a politická nestabilita, nejistá hospodářská situace, migrace a změna klimatu;
46. vyměňovat si osvědčené postupy s místními a regionálními orgány z přístupujících zemí a partnerských zemí v sousedství EU a na globálním Jihu a pomáhat jim získat přístup k cílené podpoře ze strany EU.

Zajištění toho, aby Evropská unie neustále sloužila svým občanům a místům, kde žijí, díky sociální, hospodářské a územní soudržnosti coby základním hodnotám

VR bude mít za úkol zajistit respektování hospodářské, sociální a územní soudržnosti v rámci politik Evropské unie, které se dotýkají občanů a míst, kde žijí (místně orientované politiky). Při plnění tohoto úkolu bude VR využívat legislativní, strategickou a politickou činnost svých členů a partnerů a zainteresovaných stran. Bude i nadále stavět na mobilizaci Aliance soudržnosti a poukazovat při tom na přínosnost soudržnosti jakožto politiky a základní hodnoty, jíž se řídí všechny politiky EU. Zaměří se na úlohu regionů a měst v plánu EU na podporu hospodářského oživení. K uskutečnění tohoto úkolu bude využít i Evropský týden regionů a měst a každoroční místní a regionální barometr.

VR bude klást důraz na tato stěžejní opatření:

47. prosazovat, aby byl jakožto stěžejní nástroj evropské solidarity přijat takový víceletý finanční rámec (VFR), který bude uzpůsoben ambicióznosti záměru EU realizovat všechny své priority, bude přinášet přidanou hodnotu, bude transparentnější a snáze pochopitelný pro občany a bude zohledňovat cíle OSN v oblasti udržitelného rozvoje, provádění evropského pilíře sociálních práv a nové priority vytyčené v Zelené dohodě pro Evropu;
48. přispět prostřednictvím inteligentního provádění Evropského sociálního fondu, Evropského fondu pro regionální rozvoj a Fondu soudržnosti k posílení politiky soudržnosti, která hraje již od počátku EU zásadní roli, a zajistit tak významný dopad na všechny evropské regiony;
49. i nadále podporovat silnou a účinnou politiku soudržnosti EU pro všechny její regiony, která je nezbytná nejenom z toho důvodu, aby městům a regionům pomohla zotavit se z krize způsobené onemocněním COVID-19, ale také aby bylo možné řešit jiné závažné problémy, které mají výrazný územní rozměr a nerovnoměrně rozložené dopady v rámci jednotlivých evropských regionů a měst i v jejich vzájemném porovnání. Patří k nim zejména změna klimatu a přechod na uhlíkově neutrální hospodářství, digitální transformace, demografické změny a migrace;
50. upozorňovat na to, že je nezbytné zajistit náležité a stabilní financování politiky soudržnosti a společné zemědělské politiky EU, aby bylo možné plně uskutečnit jejich cíle. Pomáhat místním ekonomikám a místním a regionálním orgánům efektivně využívat prostředky, které jsou momentálně vyčleněny na oživení evropské ekonomiky;
51. s ohledem na předpokládaný asymetrický územní dopad krize způsobené onemocněním COVID-19 požadovat, aby byly v rámci nového fondu na podporu oživení přiděleny prostředky podle regionálních a místních potřeb. Zajistit, aby tento nový nástroj nebyl zřízen na úkor rozpočtu politiky soudržnosti a aby byly investice koordinovány s finančními intervencemi EU s cílem dosáhnout co největšího pákového efektu a zamezit roztržitosti a centralizaci;
52. upozorňovat na to, že v souvislosti s pandemií COVID-19 je nezbytné, aby EU zvýšila zdravotní bezpečnost a vytvořila si větší zásobu vlastních zdrojů v oblasti zdravotnictví a zdravotnických potřeb, včetně osobních ochranných prostředků. Spolu s tím je rovněž třeba vytvořit právní podmínky pro to, aby bylo v případě potřeby možné rychle a snadno tyto zásoby pořídit, resp. je začít vyrábět. Zároveň je nutné poskytnout místním a regionálním orgánům podporu, aby mohly posílit své kapacity v oblasti reakce na mimořádné situace a katastrofy. Vzhledem k tomu, že regionální a místní orgány hrají důležitou roli při poskytování veřejných zdravotních a sociálních služeb občanům, se bude VR zasazovat o koordinaci opatření EU a její podpory poskytované celostátním, regionálním a místním strukturám pro připravenost na katastrofy, aby bylo možné čelit zdravotním hrozbám a krizovým situacím v souladu se zásadou subsidiarity;

53. organizovat odolnost hospodářských cyklů posílením územní konvergence výrobních řetězců v Evropě;
54. prosazovat využívání strategií udržitelného městského rozvoje k podpoře hospodářského růstu, vytváření pracovních míst a důstojných pracovních podmínek a sociálního začleňování, a to v souladu s cíli nové Lipské charty a městské agendy EU;
55. na základě ponaučení z této krize usilovat o vypracování nového rámce pro správu ekonomických záležitostí, včetně Paktu o stabilitě a růstu, aby bylo možné vylepšit fiskální pravidla EU tím, že bude v rámci obecného cíle udržitelného finančního plánování zavedeno zlaté pravidlo pro udržitelné investice, včetně spolufinancování ze strukturálních a investičních fondů;
56. monitorovat dopad pandemie a její nepříznivé důsledky z hlediska dlouhodobé zaměstnanosti ve všech místních a regionálních ekonomikách EU. Zdůrazňovat, že je důležité překoncipovat průmyslovou a podnikatelskou strategii EU a zaměřit se při tom na aspekty udržitelnosti růstu, aby bylo možné rychle se z této krize zotavit. Podporovat inovační ekosystémy, sociální ekonomiku a inteligentní specializaci a také místně orientované průmyslové politiky;
57. sledovat uplatňování kodexu chování pro partnerskou spolupráci, aby bylo zaručeno, že budou místní a regionální orgány v plné míře zapojeny do přípravy dohod o partnerství a programů na období 2021–2027. Ze zásad partnerství a víceúrovňové správy by se mělo vycházet i při řízení evropského semestru;
58. požadovat, aby města a regiony měly přímý přístup k finančním prostředkům EU na provádění Zelené dohody pro Evropu, a zajistit, aby byly místní a regionální orgány zapojeny do přípravy plánů spravedlivé transformace a do provádění Fondu pro spravedlivou transformaci;
59. zajistit, aby regionům, městům a jednotlivým občanům přinesla užitek zjednodušující opatření v rámci evropských strukturálních a investičních fondů. Podporovat snahy bojovat proti špatnému spravování a podvodnému využívání prostředků EU a předcházet jim;
60. přispívat k posílení a vylepšení fungování jednotného trhu nejenom tím, že bude poukazovat na překážky, které brání využívání čtyř svobod na místní a regionální úrovni, a bude pobízet ke zjednodušení administrativních postupů, ale také zdůrazňováním toho, že místní a regionální orgány jsou důležitým aktérem při provádění a prosazování pravidel jednotného trhu. V této souvislosti upozorňovat na to, že volný pohyb má na jednotný trh velký dopad a že nesmí dojít k dalšímu roztržštění tohoto trhu;
61. rozšířit Alianci soudržnosti s cílem zapojit subjekty veřejného a soukromého sektoru do podpory politiky soudržnosti a upozorňovat na přidanou hodnotu EU pro všechny její občany a také pro demokratické zásady tím, že bude sledovat dopad investic financovaných EU a informovat o něm;
62. monitorovat dočasný rámec pro opatření státní podpory a následná opatření sledující podobný záměr, aby bylo možné cíleným způsobem podpořit záchranu pracovních míst v odvětvích a regionech, které pandemie zasáhla ve zvlášť silné míře. V této souvislosti zdůrazňovat, že flexibilnější pravidla státní podpory by umožnila „napravit vážnou poruchu v hospodářství některého členského státu“ a že toto odůvodnění bude opodstatněné ještě dlouho po vypršení platnosti tohoto dočasného rámce v prosinci 2020. Vyzývat proto Komisi, aby byla připravena tento rámec prodloužit nebo umožnila podobnou flexibilitu s cílem pomoci odvětvím a regionům zasaženým krizí se z této krize zotavit;
63. podporovat shromažďování a šíření informací týkajících se flexibility postupů zadávání veřejných zakázek, poněvadž za stávajících okolností tyto postupy veřejným zadavatelům umožňují využít jednací řízení s omezenými procesními požadavky;
64. podporovat vypracování agendy EU pro venkovské oblasti, jejímž smyslem bude zamezit odlivu obyvatelstva a hrozícímu šíření chudoby v těchto regionech a uplatňovat vyvážený a komplexní přístup k evropskému územnímu rozvoji;
65. aktivně provádět opatření v návaznosti na činnosti VR týkající se „inteligentních vesnic“ a propagovat tuto koncepci u evropských orgánů. Prosazovat iniciativy zaměřené na zavádění inovací a modernizaci ve venkovských oblastech a přijmout strategii pro udržitelnou a inteligentní mobilitu v rámci programu Inteligentní turistické destinace;

66. trvat na tom, že v případě krizové situace, kdy je třeba dočasně uzavřít hranice nebo je přísněji střežit, by se EU a její členské státy měly dohodnout na společných závazných pravidlech a postupech s cílem zaručit volný pohyb v EU. Poukazovat na to, že přeshraniční hospodářské a sociální oblasti mají pro EU značný význam;
67. upozorňovat na to, že navzdory uzavření mnohých hranic a bezprecedentním omezením prokázaly místní a regionální subjekty během krize způsobené pandemií COVID-19 obdivuhodnou schopnost nalézt způsoby, jak pokračovat v přeshraniční a nadnárodní spolupráci, což svědčí o tom, že mezi evropskými občany panuje skutečná solidarita. Tato krize nám připomněla, že Evropa bez hranic je jedním z největších přínosů evropské integrace, který je třeba ochránit. Evropská unie a její orgány by měly soustavně klást stěžejní důraz na účast v přeshraničních projektech, které jsou realizovány občany (*people-to-people*) a jsou menšího rozsahu. Tyto projekty totiž rozvíjejí vzájemnou důvěru mezi jednotlivými účastníky, a vytvářejí tak základy pro vznik přeshraničních sítí a rozsáhlých projektů;
68. vyzdvihovat význam Evropské územní spolupráce a zajišťovat, aby na ni byly vyčleňovány nezbytné rozpočtové prostředky. Ukázala se totiž být pro mnohé regionální orgány nepostradatelnou, a to jak pokud jde o výměnu odborných poznatků a osvědčených postupů při řešení největších výzev, tak i co se týče navazování mezilidských kontaktů mezi regionálními orgány z různých zemí;
69. vybízet k veřejným investicím na ostrovech a v řídké osídlených a nejvzdálenějších regionech díky tomu, že budou dále uzpůsobena pravidla státní podpory, zvýší se míra spolufinancování z evropských prostředků v rámci politiky soudržnosti a bude rozvíjena územní spolupráce se třetími zeměmi;
70. prosazovat modernizaci celkového systému řízení politiky soudržnosti, a to zejména zjednodušením administrativních postupů na všech úrovních správy;
71. vyzývat k provádění evropského pilíře sociálních práv na celém území a k realizaci iniciativy Silná sociální Evropa pro spravedlivou transformaci;
72. podporovat Evropskou komisi v začleňování regionálního rozměru do evropského srovnávacího přehledu sociálních ukazatelů, v úzké spolupráci s členskými státy;
73. posílit odolnost regionálních inovačních ekosystémů vůči nepříznivým důsledkům případných budoucích mimořádných situací tím, že bude dokončen Evropský výzkumný prostor, v němž se budou moci volně pohybovat vědci, vědecké poznatky a technologie, bude podporována součinnost mezi programem Horizont Evropa a dalšími unijními programy financování a bude pokračovat úspěšné fungování platformy pro výměnu poznatků a interinstitucionální iniciativy „Věda se setkává s regiony“;
74. podílet se na přezkumu nařízení o TEN-T a souvisejícího financování a zdůrazňovat, že je nezbytné vybudovat chybějící úseky v přeshraniční dopravní infrastruktuře s cílem propojit všechna města a regiony v Unii, a to v centrálních i okrajových oblastech, včetně nejvzdálenějších regionů.

Evropský výbor regionů bude využívat veškeré své zdroje a celý svůj politický vliv k tomu, aby posílil Evropu. Zajištěním ochrany základních práv občanů a účinnosti a efektivnosti politik a investic EU bude Výbor usilovat o to, aby se EU transformovala a byla konkurenceschopnější, udržitelnější a odolnější, a odpovídala tudíž očekáváním svých občanů.

V Bruselu dne 2. července 2020.

předseda
Evropského výboru regionů
Apostolos TZITZIKOSTAS